

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Karoliny Krejčířkové „Barvení látek v antice“,

UK Praha 2009, 59 str., 50 obr.

Autorka si jako téma své práce zvolila problematiku související se zhotovováním tkanin, a zejména pak s jejich barevností. Zpracování tohoto tématu předpokládalo nejen prostudování literatury archeologické, ale alespoň ve stručné podobě i seznámení s pracemi z oblasti zoologie, botaniky a chemie.

Práce je rozdělena do šesti kapitol: prvá se věnuje surovinám, jichž se při výrobě látek používalo. Informace zde obsažené jsou vcelku známé, ale kladem je autorčina snaha o maximální využívání antických autorů, zejména Plinia, ale i na příklad Hérodota. Ke str.7-8: k přenesení výroby látek z domácího prostředí do specializovaných dílen dochází hlavně v helénistické době a u Římanů. V Olynthu bylo např. v jednom objektu nalezeno takové množství tkalcovských závaží, že se muselo jednat o tkalcovskou manufakturu (Cahill, N., Household and City Organization at Olynthus, Yale University Press 2002, 250-252). V písemných pramenech se kromě termínu epinetron objevuje rovněž výraz onos, který označuje pravděpodobně obdobně nebo shodně vypadající pomůcku pro zpracovávání textilní suroviny.

Další kapitoly se již soustřeďují na vlastní barvení. Popis barvení látek je doplněn uváděním archeologických nálezů, které dokumentují podobu barvířských dílen a jejich vybavení. Pozornost se soustřeďuje zejména na Pompeje, které poskytují k danému tématu asi nejvíce podkladů – a to jak ikonografických pramenů (nástěnné malby), tak pramenů archeologických (dílny).

Vzhledem k zaměření práce a cílům, které si autorka vytkla, se značná část práce zabývá barvivy a jejich získáváním z rostlin a živočichů, opomenuty nejsou ani pigmenty, užívané malíři k výzdobě stěn a k polychromnímu zdobení architektury a plastiky. Poznámka ke str.30: známý pozdně archaický chrám Athény Afaie na Aiginé má sice svého staršího předchůdce, pokud ale autorka hovoří o polychromii stavby a její sochařské výzdoby, není možné datování do roku 570 př.Kr. I když rozsah práce plně splňuje, ba dokonce přesahuje pro bakalářské práce stanovenou normu, přesto by bývalo bylo vhodné zařadit trochu více informací o barevnosti a vzorování oděvů, jak je dokumentují jednak dochované sochy a vázové malby, jednak epigrafické prameny (zejména chrámové inventáře).

Zajímavá je poslední část práce, spadající do okruhu experimentální archeologie; v ní si autorka vyzkoušela barvení vzorků tkanin barvivy a postupy užívanými ve starověku. Již při získávání surovin musela vyvinout značné úsilí, za což si zaslouží obdiv. Z textu (i z fotografií) je patrné, že zatímco barvení na různé odstíny teplých barev (žluté, hnědé, červené) nečinilo větší problémy, získání potřebných barviv pro textilie modré a zelené bylo v dnešní době mimo její možnosti.

Závěrem lze konstatovat, že se autorka vcelku úspěšně vyrovnala s tématem, které si pro svoji bakalářskou práci zvolila. Po formální stránce nejsou v práci žádné podstatnější nedostatky, pochvalu zaslouží kvalitní obrazová příloha.

Práci lze považovat za vhodný podklad pro obhajobu za účelem získání titulu bakalář.

V Praze dne 1.9.2009

Doc. Iva Ondřejová, CSc.